

ΑΦΗΓΟΥΜΑΙ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ... ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ - ΑΦΗΓΗΣΗ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

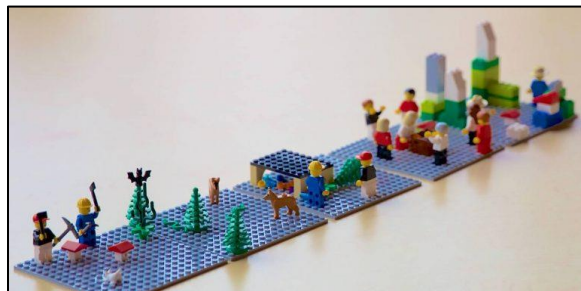
Η πιο κάτω δραστηριότητα μπορεί να γίνει για οποιοδήποτε θέμα επιλέξουν τα παιδιά ή μπορεί να ενταχθεί στο πλαίσιο μιας θεματικής ενότητας (π.χ., προστασία περιβάλλοντος, αλληλοβοήθεια μεταξύ φίλων, ομαδικά παιχνίδια, φαντασία κ.ο.κ.). Σε κάθε περίπτωση, τα κριτήρια επιτυχίας (ποιοτικά στοιχεία αφήγησης) που επιδιώκονται στο πλαίσιο της διαμορφωτικής αξιολόγησης που υποστηρίζει τη μάθηση, είναι κοινά. Ωστόσο, ανάλογα με το θέμα, ένα ακόμα ποιοτικό στοιχείο τίθεται ως κριτήριο επιτυχίας: το λεξιλόγιο, δηλαδή σχετικές έννοιες και όροι (π.χ., περιβαλλοντικές έννοιες). Στην περιγραφή της δραστηριότητας που ακολουθεί δεν γίνεται αναφορά στο λεξιλόγιο, αφού αυτό διαφοροποιείται ανάλογα με τη θεματική. Επιπρόσθετα, τα βήματα υλοποίησης αφορούν μικρότερες ηλικίες παιδιών και εννοείται ότι μπορούν να διαφοροποιηθούν και να τύχουν προσαρμογής ανάλογα με την ετοιμότητα των παιδιών

Βήμα 1:

Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές / τις μαθήτριες να οργανώσουν τα δομικά στοιχεία μιας ιστορίας ή ενός περιστατικού δικής τους έμπνευσης. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να επιλέξουν **τους ήρωες, τον τόπο** στον οποίο θα βρίσκονται και το **τι θα κάνουν** στην αρχή της ιστορίας.

<https://www.youtube.com/watch?v=Y6WO4HDMNPNE>

<https://dominictremblay.com/2017/11/lego-literacy/>

Βοηθητική και ευχάριστη για αυτή την εργασία είναι η αξιοποίηση παιχνιδιών που τα παιδιά έχουν στο σπίτι, όπως Lego, Playmobil, φιγούρες κ.ά. Εναλλακτικά, μπορούν να επιλέξουν οποιουσδήποτε φανταστικούς ήρωες δικής τους έμπνευσης ή εμπνευσμένους από βιβλία, ταινίες, σειρές κ.ο.κ. Σε κάθε περίπτωση, τα παιδιά καλούνται:

- Α) να «στήσουν» την αρχή της ιστορίας (πρώτη σκηνή) και **να τη φωτογραφίσουν ή να τη ζωγραφίσουν**
Β) να συμπληρώσουν (ψηφιακά ή χειρόγραφα) **τα δομικά στοιχεία** που επέλεξαν, δηλαδή:

ΤΟΠΟΣ:

ΗΡΩΕΣ/ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ:

ΓΙΑΤΙ:

Γ) να σκεφτούν **λέξεις, φράσεις ή προτάσεις** που μπορούν να χρησιμοποιήσουν, καθώς θα αρχίσουν να αφηγούνται την αρχή της ιστορίας τους

Δ) **να κοινοποιήσουν (αποστείλουν)** τα πιο πάνω στοιχεία στον/στην εκπαιδευτικό τους.

Βήμα 2:

Ο/Η εκπαιδευτικός:

- Δίνει ανατροφοδότηση στα παιδιά προκειμένου να συμπληρώσουν τυχόν ελλείψεις.
- Κοινοποιεί σε όλα τα παιδιά τις λέξεις, φράσεις ή προτάσεις που συγκεντρώθηκαν από την εργασία Γ πιο πάνω.

- iii. Εξηγεί στα παιδιά ότι, όταν αρχίζουμε να λέμε μια ιστορία **χρησιμοποιούμε λέξεις, φράσεις ή προτάσεις που δείχνουν ότι πράγματι αρχίζει μια ιστορία** (Μια φορά κι έναν καιρό, Κάποτε, Μια μέρα, Πριν από πολύ καιρό, κ.ά.).
- iv. Αποστέλλει στα παιδιά ένα ενδεικτικό εργαλείο (π.χ., πίνακας στο τέλος του παρόντος εγγράφου), το οποίο να συγκεντρώνει τις τρεις εικόνες/φωτογραφίες/ζωγραφιές που δείχνουν την αρχή, την εξέλιξη και το τέλος της ιστορίας ή του περιστατικού που θα δημιουργήσουν.
Σημείωση: Η ίδια διαδικασία μπορεί να γίνει και σε σχετικό λογισμικό όπως το MovieMaker ή το Video Editor ή ακόμα σε τρεις διαδοχικές διαφάνειες στο PowerPoint.
- v. Ζητάει από τα παιδιά:
 - να τοποθετήσουν στο εργαλείο **τα στοιχεία για την αρχή της ιστορίας**
 - να ετοιμάσουν με τον ίδιο τρόπο **τη ζωγραφιά ή τη φωτογραφία και τα δομικά στοιχεία για τη μέση της ιστορίας** (τόπος, ήρωες, τι κάνουν, γιατί)
 - να ετοιμάσουν με τον ίδιο τρόπο **τη ζωγραφιά ή τη φωτογραφία και τα δομικά στοιχεία για το τέλος της ιστορίας**
 - **να κοινοποιήσουν (αποστέλνουν)** το ενδεικτικό εργαλείο με τα στοιχεία στον/στην εκπαιδευτικό τους.

Βήμα 3:

Ο/Η εκπαιδευτικός:

- i. Δίνει ανατροφοδότηση στα παιδιά για το τι έχουν πετύχει και παρέχει εισηγήσεις για βελτίωση.
- ii. Ζητάει από τα παιδιά να σκεφτούν λέξεις, φράσεις, προτάσεις που δείχνουν **πότε ακριβώς έγιναν όσα δείχνει η δεύτερη σκηνή** (ξαφνικά, αφού πέρασε καιρός, μόλις ήρθε κάποιο πρόσωπο, την επόμενη μέρα κ.ά.) και να τις αποστέλνουν σε αυτόν/αυτή.
- iii. Κοινοποιεί σε όλα τα παιδιά τις λέξεις, φράσεις ή προτάσεις που συγκεντρώθηκαν από την εργασία ii πιο πάνω.
- iv. Εξηγεί στα παιδιά ότι, όταν λέμε (αφηγούμαστε) τι έκαναν οι ήρωες σε μια ιστορία υπάρχουν κάποια πράγματα που πρέπει να προσέξουμε. Το πρώτο πράγμα που προσέχουμε είναι **να χρησιμοποιούμε λέξεις, φράσεις ή προτάσεις** (χρονικοί ή τροπικοί σύνδεσμοι/προσδιορισμοί) που δείχνουν ότι πρόκειται:
 - **για την αρχή της ιστορίας** (κάποτε, μια φορά κι έναν καιρό, αρχικά, σε μια φανταστική εποχή, πριν από πολλά χρόνια, κ.ά.)
 - **για τη μέση της ιστορίας** (μια μέρα, ξαφνικά, ενώ περνούσαν οι μέρες, αφού πέρασε πολλή ώρα, μετά από ... κ.ά.)
 - **για το τέλος της ιστορίας** (στο τέλος, τελικά, αφού πέρασαν μέρες, εν τέλει κ.ά.)

Βήμα 4:

Ο/Η εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να πουν με δικά τους λόγια, δηλαδή να αφηγηθούν λεκτικά τι γινόταν στην αρχή της ιστορίας ή του περιστατικού που δόμησαν (**πού ήταν οι ήρωες, τι έκαναν και γιατί**). Εξηγεί ότι θα πρέπει να προσέξουν ώστε **να χρησιμοποιήσουν λέξεις, φράσεις ή προτάσεις, για να φαίνεται ότι πρόκειται για την αρχή της ιστορίας** (κριτήριο επιτυχίας). Μάλιστα, τους ζητάει να σημειώσουν με κάποιο τρόπο τις λέξεις ή φράσεις ή προτάσεις αυτές, ώστε να ξεχωρίζουν (π.χ., να τις υπογραμμίσουν). Τα παιδιά θα πρέπει **να γράψουν ένα σύντομο κείμενο** για το πώς αρχίζει η ιστορία (από το επίπεδο της φράσης/πρότασης μέχρι το επίπεδο της παραγράφου, ανάλογα με την ηλικία και την ετοιμότητά τους). Η γραπτή παράγραφος μπορεί να γίνει με πληκτρολόγηση (ηλεκτρονικά) ή με μολύβι και χαρτί (στο τετράδιο) και σάρωση ή λήψη φωτογραφίας και **να αποσταλεί στον/στην εκπαιδευτικό για ανατροφοδότηση**. Εναλλακτικά, τα παιδιά μπορούν **να ηχογραφήσουν προφορική αφήγηση και να αποστέλνουν το ηχητικό αρχείο**.

Βήμα 5:

Ο/Η εκπαιδευτικός:

- i. Δίνει ανατροφοδότηση στα παιδιά για το εάν στην παράγραφο που έγραψαν (ή ηχογράφησαν) χρησιμοποίησαν τα κριτήρια που είχαν τεθεί και δίνει εισηγήσεις για βελτίωση (προσθήκες ή αλλαγές):
 - ο **Περιεχόμενο: πού ήταν οι ήρωες, τι έκαναν και γιατί**
 - ο **Χρονικοί σύνδεσμοι/προσδιορισμοί: λέξεις, φράσεις ή προτάσεις, για να φαίνεται ότι πρόκειται για την αρχή της ιστορίας**
- ii. Ζητάει από τα παιδιά, αφού ολοκληρώσουν τις αλλαγές/βελτιώσεις στο κείμενό τους, να εντοπίσουν στην παράγραφο που έγραψαν (ή ηχογράφησαν) **τις λέξεις που δείχνουν τι έκαναν οι ήρωες (ρήματα δράσης)** στην αρχή της ιστορίας και να τις σημειώσουν (π.χ., να κυκλώσουν, να αλλάξουν χρώμα). Μετά, **να ξαναστείλουν το αρχείο στον/στην εκπαιδευτικό τους**. Σε περίπτωση προφορικής αφήγησης μέσω ηχητικού αρχείου οι λέξεις που δείχνουν τι έκαναν οι ήρωες θα πρέπει **να καταγραφούν σε ξεχωριστό αρχείο ή σε χαρτί**.
- iii. Ελέγχει τα σημειωμένα ρήματα και δίνει ανατροφοδότηση. Εξηγεί ότι όταν λέμε (αφηγούμαστε) τι έκαναν οι ήρωες σε μια ιστορία προσέχουμε να χρησιμοποιούμε **λέξεις που δείχνουν τι έκαναν οι ήρωες στο παρελθόν, δηλαδή ρήματα σε παρελθοντικό χρόνο** (στον αόριστο ή στον παρατατικό). Τα ρήματα σε παρελθοντικό χρόνο είναι το τρίτο κριτήριο που πρέπει να προσέχουμε όταν αφηγούμαστε μια ιστορία ή ένα περιστατικό.
- iv. Ζητάει από τα παιδιά να διορθώσουν τυχόν λάθη στο κείμενό τους και να ξαναστείλουν το κείμενο.
- v. Αποστέλλει παραδείγματα προτάσεων ή αποσπασμάτων από σχετικές παραγράφους που περιέχουν ρήματα σε παρελθοντικό χρόνο (**παραδείγματα**) ή ρήματα σε παροντικό χρόνο (**αντιπαραδείγματα**). Ζητάει από τα παιδιά **να κρίνουν τις προτάσεις με βάση κριτήρια:**
 - α) **Να σημειώσουν τα ρήματα** και να ελέγξουν εάν είναι σε παρελθοντικό χρόνο.
 - β) **Να διορθώσουν ρήματα**, εάν χρειάζεται, μεταφέροντάς τα σε παρελθοντικό χρόνο.
 - γ) Να εξηγήσουν εάν οι προτάσεις ή το απόσπασμα δίνουν πληροφορίες για το **πού ήταν οι ήρωες ή για το τι έκαναν ή και τα δύο**.

Βήμα 6:

Με παρόμοιο τρόπο και με εφαρμογή των ίδιων κριτηρίων, τα παιδιά προχωρούν σε δόμηση προτάσεων ή παραγράφων που αφορούν τη μέση της ιστορίας και το τέλος της. Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει ανατροφοδότηση για τις άλλες δύο παραγράφους με βάση τα ίδια τρία κριτήρια:

- Περιεχόμενο: πού ήταν οι ήρωες, τι έκαναν και γιατί
- Χρονικοί σύνδεσμοι/προσδιορισμοί: λέξεις, φράσεις ή προτάσεις, για να φαίνεται ότι πρόκειται για την αρχή της ιστορίας
- Ρήματα σε παρελθοντικό χρόνο

Σημείωση: Ανάλογα με την ηλικία και την ετοιμότητα των παιδιών, η παραγωγή λόγου καθώς και η σχετική ανατροφοδότηση μπορεί να γίνει σε περισσότερα ή λιγότερα στάδια (π.χ., ανά σκηνή, σε τρεις παραγράφους εφάπαξ). Επίσης, τα κριτήρια επιτυχίας γίνονται σταδιακά πιο σύνθετα, π.χ. με χρήση μεταφορικών προτάσεων, ρήματα συναισθημάτων, ενσωμάτωση διαλόγου και ευθέως λόγου κ.ά. (βλ. και σχετικούς δείκτες επάρκειας).

Σε κάθε περίπτωση, η ανατροφοδότηση που δίνεται στα παιδιά αφορά το **τι έχουν πετύχει σε σχέση με τα δοσμένα κριτήρια** (στοιχεία που έπρεπε να προσέξουν) και **τι άλλο θα μπορούσαν να βελτιώσουν**. **ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ** στοιχεία είναι η ανατροφοδότηση (τι πέτυχα, πού βρίσκομαι τώρα) και οι ευκαιρίες για διόρθωση και βελτίωση (πώς θα φτάσω στον προορισμό μου).

Αρχή της ιστορίας - Α΄ Σκηνή	-->	Μέση της ιστορίας - Β΄ Σκηνή	-->	Τέλος της ιστορίας - Γ΄ Σκηνή
[εδώ θα μπει η ζωγραφιά ή η φωτογραφία που έχετε]	-->	[εδώ θα μπει η ζωγραφιά ή η φωτογραφία που θα ετοιμάσετε]	-->	[εδώ θα μπει η ζωγραφιά ή η φωτογραφία που θα ετοιμάσετε]
Διαλέγουμε και σημειώνουμε: ΤΟΠΟΣ: ΗΡΩΕΣ/ΠΡΟΣΩΠΑ: ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ: ΓΙΑΤΙ:	-->	Διαλέγουμε και σημειώνουμε: ΤΟΠΟΣ: ΗΡΩΕΣ/ΠΡΟΣΩΠΑ: ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ: ΓΙΑΤΙ:	-->	Διαλέγουμε και σημειώνουμε: ΤΟΠΟΣ: ΗΡΩΕΣ/ΠΡΟΣΩΠΑ: ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ: ΓΙΑΤΙ:

